

511

LEGE

cu privire la activitatea editorială

Parlamentul adoptă prezenta lege ordinară.

Capitolul I
DISPOZIȚII GENERALE

Articolul 1. Noțiuni principale

În sensul prezentei legi, se utilizează următoarele noțiuni principale:

autor - persoană sau colectiv care creează o operă literară, publicistică, științifică sau de alt gen;

beneficiar al producției editoriale - persoană juridică care comandă producția editorială, asumându-și cheltuielile financiare;

casei tehnice a ediției - totalitatea datelor ce caracterizează ediția și sunt destinate pentru prezentarea acestora, pentru informarea consumatorului, prelucrarea bibliografică și evidența statistică;

difuzor al producției editoriale - persoană juridică sau persoană fizică care se ocupă de comercializarea și difuzarea producției editoriale;

editor - autoritate publică centrală sau locală ori persoană juridică sau persoană fizică care pregătește o lucrare pentru editare;

editură - întreprindere specializată, al cărei principal gen de activitate este pregătirea manuscriselor pentru tipar și lansarea lor în producție;

ediție - lucrare realizată prin metoda imprimării și/sau tipării în corespundere cu standardele de stat și destinată difuzării;

ISBN - număr internațional standardizat al cărții, folosit pentru identificarea oricărei ediții;

producție editorială - totalitatea lucrărilor publicate de editură tipograf (tipografie) - întreprindere specializată în care se tipărește și se multiplică producția editorială;

traf - numărul de exemplare tipărite ale unei ediții.

Articolul 2. Activitatea editorială

(1) Activitatea editorială reprezintă totalitatea activităților editurii (organizatorice, de creație, economice) și constă în: pregătirea pentru tipar, tipărirea și difuzarea diverselor genuri de tipărituri: cărți, ziare, reviste, note, calendare, ediții de artă etc

(2) Activitatea editorială are următoarele etape:

a) *prepress* - totalitatea procedurilor orientate spre redactarea, traducerea, corectarea, corectarea, redactarea tehnică, ilustrare și machetarea lucrărilor;

b) *tipărire* - proces tehnologic de multiplicare a originalului editorial;

c) *difuzare* - distribuirea producției editoriale prin rețeaua de comerț și pe alte căi.

Articolul 3. Scopul activității editoriale

Activitatea editorială are drept scop:

a) satisfacerea necesităților personalității, societății, statului în producție editorială;

b) crearea de posibilități pentru afirmarea cetățenilor în calitate de autori, indiferent de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau origine socială;

c) asigurarea dreptului la libertatea gândirii și a cuvîntului, la exprimarea liberă a opiniilor și convingerilor;

d) contribuirea la dezvoltarea național-culturală a poporului prin majorarea considerabilă a tirajului și volumului edițiilor, prin extinderea tematică a producției de carte;

e) ridicarea nivelului de cultură al cetățenilor prin asigurarea accesului la producția editorială, familiarizarea cu valorile general-umane, editarea în original sau în traducere a celor mai valoroase opere din literatura națională și cea universală;

f) stabilirea de relații cu editurile din alte țări și încheierea de convenții și acorduri internaționale în domeniul editorial;

g) sporirea numărului de ediții de carte națională în limbile în largă circulație în vederea promovării imaginii Republicii Moldova în lume;

h) consolidarea și modernizarea bazei tehnico-materiale a editurilor, a tipografiilor și a rețelei de difuzare a producției editoriale.

Articolul 4. Politica de stat în domeniul activității editoriale

(1) Politica de stat în domeniul activității editoriale se bazează pe principiile neadmiterii monopolizării, respectării deplinei libertăți, consolidării și modernizării bazei tehnico-materiale, organizatorice, juridice și științifice în acest domeniu.

(2) Politica de stat în domeniul activității editoriale este orientată spre:

a) susținerea editării cărții naționale, completarea pieței și a fondurilor de bibliotecă cu ediții în limba de stat, asigurarea cu literatură necesară a autorităților administrației publice centrale și locale, a instituțiilor de învățămînt, de cultură, științifice, juridice și economice;

b) editarea cărții naționale cu sprijinul autorităților administrației publice și cu concursul comunităților național-culturale.

(3) Statul acordă prioritate programelor naționale de carte, bazate pe principiile comenzii de stat, cu scopul de a asigura funcționarea și colaborarea puterilor legislative, executive și judecătorească, a instituțiilor de ocrotire a sănătății, științifice, de învățămînt, de cultură și de protecție socială a populației.

Capitolul II

DREPTUL EDITORIAL

Articolul 5. Drepturile editoriale

(1) Statul recunoaște următoarele drepturi editoriale:

a) dreptul de fondare a editurii;

b) dreptul la activitate editorială;

c) dreptul de proprietate intelectuală al editorului asupra producției editate, aparținînd oricărui organ de stat sau obșteac, oricărei organizații sau persoane, drept ce asigură ocrotirea drepturilor editoriale pe teritoriul Republicii Moldova și peste hotarele ei.

(2) Proprietarii ai editurilor, unităților editoriale, întreprinderilor poligrafice, liniilor tehnologice și ai utilajelor, destinate pregătirii pentru tipar și tipării lucrărilor, precum și ai producției finite, pot fi statul, persoanele juridice și persoanele fizice.

(3) Organizațiile și cetățenii altor state beneficiază pe teritoriul Republicii Moldova de drepturi editoriale în măsura în care aceasta nu contravine legislației în vigoare.

Articolul 6. Ocrotirea dreptului de proprietate intelectuală al editorului

Dreptul de proprietate intelectuală al editorului asupra operei editate este ocrotit de Legea cu privire la dreptul de autor și drepturile conexe și de legislația cu privire la patrimoniul intelectual.

Articolul 7. Ocrotirea drepturilor editorului particular

Persoana care are drepturi asupra unei opere în calitate de editor, înregistrat în conformitate cu prezenta lege, este în drept să-și pregătească și să-și lanseze lucrarea în formă de producție tipărită.

Articolul 8. Tranzmiterea și cesiunea drepturilor

(1) Persoana care are drepturi asupra unei opere poate să transmită aceste drepturi editorului în condițiile stipulate în contractul încheiat între ei.

(2) Dacă, în decurs de 3 ani de la transmiterea drepturilor asupra operei, aceasta nu se editează, contractul cu privire la transmiterea drepturilor devine nul, iar plățile, efectuate de editură în baza contractului, nu se rambursează.

(3) Editorul este în drept să cedeze altui editor, prin contract, cu consimțămîntul persoanei care i-a transmis drepturile asupra unei opere, atât drepturile asupra acestei opere, cît și dreptul de proprietate intelectuală asupra producției editate de el.

Capitolul III

CONTRACTUL DE EDITARE

Articolul 9. Contractul de editare

(1) Contractul de editare constituie o convenție încheiată între titularul dreptului de autor sau beneficiarul producției editoriale și editură, în temeiul căreia editura, în schimbul unei remunerații, i se transmite dreptul de a edita și a difuza opera. Contractul de editare se perfectează în formă scrisă.

(2) Contractul de editare trebuie să stipuleze:

a) natura exclusivă sau neexclusivă a drepturilor transmise;

b) tirajul ediției;

c) termenul pentru care sînt transmise drepturile;

d) drepturile transmise, tehnologia de reproducere;

e) remunerația ce urmează a fi achitată de editură titularului de drepturi, cuantumul, termenul și modul de achitare a ei;

f) termenul de predare către editură a manuscrisului și a altor materiale;

g) termenul de editare a operei;

h) numărul de exemplare pe care editura le va transmite gratis titularului de drepturi.

Capitolul IV

ORGANIZAREA ACTIVITĂȚII EDITORIALE

Articolul 10. Formele juridice de organizare a activității editoriale

Activitatea editorială se desfășoară în condițiile Legii cu

privire la antreprenoriat și întreprinderi.

Articolul 11. Subiecții activității editoriale

(1) Subiecții ai activității editoriale sînt editorii, tipografil și difuzorii producției editoriale.

(2) Subiecții activității editoriale intră în raporturi de proprietate și de producție cu subiecții ai altor genuri de activitate în conformitate cu legislația.

(3) Relațiile dintre subiecții activității editoriale și subiecții altor genuri de activitate se reglementează prin contracte și acorduri încheiate în conformitate cu legislația.

Articolul 12. Beneficiarul producției editoriale

(1) Beneficiari ai producției editoriale pot fi persoanele juridice și persoanele fizice cetățeni ai Republicii Moldova.

(2) Beneficiarul producției editoriale poate încredința editorului prelucrarea redacțional-editorială și editarea tuturor genurilor de literatură ce nu contravin legislației în vigoare.

(3) Beneficiarul producției editoriale este în drept:

- a) să determine limba ediției, volumul și tirajul acesteia;
- b) să stabilească modul de utilizare sau difuzare a producției editoriale;
- c) să primească tot tirajul ediției, cu excepția exemplarelor de depozit legal.

(4) Condițiile executării comenzii privind producția editorială, drepturile și obligațiile părților contractante se stipulează în contractele încheiate, în conformitate cu legislația, între beneficiarul producției editoriale, editor, tipograf și difuzorul producției editoriale.

(5) Lucrările din domeniul antroponimiei și toponimiei naționale (dicționare, îndreptare, nomenclatoare etc.), lucrările cartografice (atlase, hărți geografice, planuri ale orașelor, ghiduri turistice etc.) se editează numai cu avizul pozitiv al Comisiei republicane pentru reglementarea și ocrotirea onomasticii naționale.

Articolul 13. Editurile și unitățile editoriale

(1) Editurile și unitățile editoriale, indiferent de forma de proprietate, constituie principala verigă de structură în activitatea editorială.

(2) Editura activează în bază de statut, în care se specifică scopul, sarcinile principale, funcțiile și modul de activitate.

(3) Nu se admite imixtiunea autorităților publice, a persoanelor cu funcții de răspundere, a organizațiilor obștești (partidelor, formațiunilor, asociațiilor și societăților politice etc.), precum și a unor cetățeni, în activitatea organizatorică și de creație a editurilor. Se interzice cenzurarea lucrărilor.

Articolul 14. Drepturile și obligațiile editorului

(1) Drepturile și obligațiile editorului, ce reies din raporturile lui cu titularii dreptului de proprietate intelectuală, cu beneficiarii producției editoriale, cu alți parteneri de afaceri, cu autoritățile publice, sînt reglementate de actele legislative, de alte acte normative în vigoare și de contractele încheiate între părți.

(2) Nimeni nu este în drept să impună editorului publicarea unui manuscris sau a altor materiale, pe care acesta le-a respins, cu excepția cazurilor de încălcare a obligațiilor contractuale, stabilite de instanța judecătorească.

(3) Editorul este în drept:

a) să elaboreze un program propriu de editare, să determine aria tematică a activității sale;

b) să utilizeze producția editorială proprie pentru asigurare activității statutare, să difuzeze de sine stătător producția editorială sau să beneficieze de serviciile difuzorilor;

c) să editeze atât lucrări cunoscute, cât și lucrări inedite din diferite domenii, indiferent de valoare, gen și volum, de metodă de reproducere (scrisă sau electronică), să obțină drepturi exclusiv sau neexclusiv asupra lor;

d) să primească comenzi de la persoane fizice și persoane juridice în vederea pregătirii și editării lucrărilor, să ofere servicii redacționale-editoriale;

e) să efectueze operațiuni de cumpărare-vinzare a producției editoriale în scop de profit, să ofere servicii subiecților activități de întreprinzător în comerț;

f) să prezinte, în modul stabilit, la concursuri editoriale lucrări de diverse genuri;

g) să stabilească relații de creație, de producție și culturală cu editori din alte țări;

h) să participe la lucrările organizațiilor internaționale ale editorilor, să-și expună producția la concursurile naționale și internaționale, la expoziții, saloane și târguri de carte.

(4) Editorul poate edita și recedita operele ocrotite de dreptul de autor pe durata termenului stabilit în contractul editorial.

(5) Editorul poate fi, concomitent, beneficiar al tipografului și beneficiar al difuzorului producției editoriale.

Articolul 15. Drepturile și obligațiile tipografului

(1) Tipograful își realizează drepturile și poartă răspundere conform legislației cu privire la antreprenoriat și întreprinderi.

(2) Tipograful primește comanda pentru executarea producției editoriale doar în cazul cînd beneficiarul dispune de acte care certifică înregistrarea acestuia ca subiect al activității editoriale.

(3) Tipograful obține dreptul de a practica activitatea editorială, cu toate drepturile și obligațiile prevăzute în prezent lege pentru editori, după înregistrarea lui, în modul stabilit, ca editor.

(4) Tipograful este în drept să tipărească și să multiplice lucrările proprii și cele comandate.

(5) Condițiile și termenii executării comenzii de editare sînt stipulate în contractul încheiat între beneficiarul producției editoriale și tipograf.

(6) Tipograful poartă răspundere în fața beneficiarului producției editoriale pentru reproducerea fidelă a originalului pentru calitatea executării fiecărui exemplar al tirajului comandat pentru respectarea standardelor de stat, a reglementărilor tehnice și a altor acte normative.

(7) Fără acordul beneficiarului producției editoriale, tipograf nu are dreptul să remită altor persoane sau instituții tiraj tipărit al ediției sau o parte din el, originalele editoriale machetele, fotoformele sau formele de tipar, cu excepția cazurilor stipulate în contract.

(8) Se interzice tipărirea unui tiraj suplimentar fără acordul autorului și al beneficiarului producției editoriale.

(9) Litigiile dintre beneficiarul producției editoriale și tipograf sunt soluționate în conformitate cu legislația.

Capitolul V

DIFUZAREA PRODUCȚIEI EDITORIALE

Articolul 16. Modul de difuzare a producției editoriale

(1) Producția editorială se difuzează de către editor, tipograf, autor, precum și de către organizațiile de comercializare a cărții, de către alte persoane juridice sau persoane fizice, în baza acordului sau a contractului încheiat ori în baza altor acte legitime.

(2) Difuzarea producției editoriale se poate efectua prin vânzare cu amănuntul sau angro, prin difuzare gratuită sau prin schimb pe bază contractuală.

(3) Exportul și importul producției editoriale se efectuează în conformitate cu legislația.

Articolul 17. Caseta tehnică a ediției

(1) Fiecare exemplar al ediției trebuie să conțină caseta tehnică.

(2) Elementele casetei tehnice sînt:

a) numele autorului (autorilor) și/sau alcătuitorului (alcătuitorilor);

b) denumirea ediției (titlul propriu, titlul paralel, titlul-cheie, titlul alternativ), iar pentru traduceri - și denumirea operei în original;

c) denumirea și adresa juridică a editurii;

d) anul apariției;

e) denumirea și adresa juridică a tipografeii, numărul comenzii;

f) indicele de clasificare, clasificarea zecimală universală (CZU);

g) antetitlul, subtitlul;

h) numărul standardului internațional de carte (ISBN);

i) semnul protecției dreptului de autor ©, numele (denumirea) titularului (titularilor) de drepturi exclusive asupra operei sau asupra ediției respective și anul editării.

(3) Caseta tehnică se întocmește de către editor.

(4) Toate edițiile, indiferent de limba expunerii, trebuie să conțină, în mod obligatoriu, adnotarea și caseta tehnică în limba de stat. Edițiile în limbi străine pot conține caseta tehnică și în aceste limbi.

(5) Se interzice apariția ediției fără casetă tehnică.

Articolul 18. Exemplarele de depozit legal

(1) Exemplarele de depozit legal, care constituie baza bibliografiei de stat și a evidenței statistice de stat a tipăriturilor, sînt expediate cu titlu gratuit de către tipograf, din contul editorului, îndată după apariție:

a) Bibliotecii Naționale - 2 exemplare;

b) Camerei Naționale a Cărții - 1 exemplar;

c) Bibliotecii Naționale pentru Copii "Ion Creangă" (literatură pentru copii și adolescenți) - 1 exemplar;

d) Bibliotecii Academiei de Științe a Moldovei - 1 exemplar.

(2) Editurile prezintă exemplare de depozit legal autorilor (alcătuitorilor, traducătorilor, pictorilor) conform contractelor încheiate, iar instituțiilor specificate la alin.(1) lit.a)-d) - în

cazul în care producția editorială se tipărește peste hotarele țării.

Articolul 19. Camera Națională a Cărții

(1) Camera Națională a Cărții:

a) efectuează înregistrarea bibliografică de stat și catalogarea tuturor publicațiilor apărute în țară;

b) distribuie ISBN editurilor din republică pentru fiecare titlu;

c) ține statistica de stat a tuturor publicațiilor apărute, pregătește materialele statistice ce caracterizează dinamica și tendințele de dezvoltare a activității editoriale;

d) analizează tendințele de difuzare a producției editoriale, studiază piața de carte în ansamblu și particularitățile piețelor de carte regionale;

e) efectuează completarea și păstrarea fondului complet al tuturor publicațiilor apărute în Republica Moldova;

f) determină tendințele de dezvoltare a domeniilor editorial și bibliografic;

g) efectuează cercetarea științifică în domeniile bibliografiei, bibliologiei, sociologiei, cărții și lecturii, conservării și restaurării documentelor, determină direcțiile și nivelul de dezvoltare a investigațiilor științifice;

h) elaborează și editează indici bibliografici curenți, cumulativi și retrospectivi, reviste referative, rezumate științifico-analitice, fișe adnotate tipărite;

i) creează, menține și exploatează bazele de date bibliografice și rețelele de informare bibliografică;

j) organizează schimbul de carte.

(2) Fondurile de tipărituri și bazele de date ale Camerei Naționale a Cărții se află sub protecția statului și constituie proprietatea lui.

Capitolul VI

RESPECTAREA LEGISLAȚIEI CU PRIVIRE LA ACTIVITATEA EDITORIALĂ

Articolul 20. Respectarea termenului de editare

(1) În cazul în care editura nu a publicat opera în termenul specificat în contract sau în cazul în care contractul nu conține o asemenea clauză, titularul de drepturi poate cere desfacerea contractului și poate pretinde la suma integrală a remunerației stipulate în contract. Dacă, după achitarea remunerației, editura obține, pe cale amiabilă, stabilirea unui nou termen de editare, titularul de drepturi poate pretinde o remunerație suplimentară în condiții contractuale noi.

(2) Dacă, din vina titularului de drepturi, care nu a prezentat la timp manuscrisul sau nu a introdus modificările cerute în limitele prevăzute de contract, opera nu a fost publicată în termenul stabilit, editura este în drept să desfacă contractul și să-i ceară titularului restituirea sumei primite în avans.

(3) În cazul în care opera a fost redactată și pregătită pentru editare, dar nu a fost publicată din vina titularului de drepturi sau din vina editurii, tipograful este în drept să rezilieze contractul încheiat cu editura și să-i ceară acesteia recuperarea prejudiciului, inclusiv a câștigului nerealizat.

Capitolul VII

GARANȚILE STATULUI ÎN DOMENIUL
ACTIVITĂȚII EDITORIALE

Articolul 21. Reglementarea financiară a activității editoriale

(1) Statul acordă prioritate și încurajează editarea:

- a) operelor clasice;
- b) celor mai reprezentative opere ale scriitorilor contemporani din Republica Moldova;
- c) cărților ce au intrat în fondul de aur al literaturii universale, inclusiv al literaturii pentru copii;
- d) cărților pentru copii ilustrate;
- e) cărților prevăzute de standardele educaționale de stat;
- f) publicațiilor de referință cu caracter general și tematic;
- g) lucrărilor din diverse domenii ale artei;
- h) publicațiilor lexicografice.

(2) La selectarea literaturii pentru editare din contul mijloacelor bugetare, prioritate se acordă operelor autorilor din Republica Moldova.

Articolul 22. Mijloacele pentru susținerea editării cărții naționale

(1) Anual, în bugetul de stat și, după caz, în bugetele locale sînt prevăzute mijloace pentru susținerea editării cărții naționale.

(2) Mijloacele prevăzute de bugetul de stat și de bugetele locale pentru susținerea editării cărții naționale se distribuie editurilor și autorilor în bază de concurs, prin intermediul autorităților administrației publice centrale și locale. Regulamentul-cadru de desfășurare a concursurilor respective se elaborează de către Guvern și se aprobă de către Parlament.

(3) Cărțile editate din mijloacele bugetare sînt transmise, în tiraj echivalent sumei alocate, Ministerului Culturii, Ministerului Educației și Științei sau, după caz, direcțiilor (departamentelor) de cultură locale pentru completarea gratuită a fondului sistemului național de bibliotecă.

Capitolul VIII

COLABORAREA INTERNAȚIONALĂ
ÎN DOMENIUL ACTIVITĂȚII EDITORIALE

Articolul 23. Colaborarea internațională

(1) Colaborarea internațională în domeniul activității editoriale se efectuează în baza convențiilor și acordurilor

internaționale la care Republica Moldova este parte, cu respectarea normelor legislației naționale.

(2) Colaborarea internațională în domeniul activității editoriale este orientată spre:

- a) intensificarea schimbului cultural și științific cu alte state, participarea activă la expozițiile și târgurile internaționale de carte;
- b) consolidarea bazei tehnico-materiale a domeniului editorial-poligrafic prin aplicarea tehnologiilor noi și atragerea în acest scop a investițiilor străine;
- c) crearea rețelei de difuzare a producției editoriale naționale peste hotare și a producției editoriale străine în țară;
- d) satisfacerea necesităților culturale, științifice și educaționale ale compatrioților stabiliți peste hotare.

(3) În cazul în care prevederile prezentei legi vin în contradicție cu convențiile sau cu acordurile internaționale la care Republica Moldova este parte, se aplică prevederile convenției sau ale acordului internațional.

Articolul 24. Participarea la activitatea economică externă
Subiecții activității editoriale pot participa la activitatea economică externă în conformitate cu legislația.

Articolul 25. Încetarea activității editoriale

(1) Activitatea editorială încetează:

- a) la inițiativa fondatorului (fondatorilor);
- b) în baza deciziei instanței judecătorești;
- c) în alte cazuri prevăzute de legislație.

(2) Subiectul activității editoriale își încetează activitatea din momentul radierii acestuia din Registrul de stat al comerțului.

Capitolul IX

DISPOZIȚII FINALE

Articolul 26

Guvernul va elabora și va prezenta Parlamentului propuneri în termen de o lună - pentru modificarea legislației fiscale în ceea ce privește acordarea de facilități (scutiri de TVA, de taxe vamale, de impozit pe venit) subiecților activității editoriale, în conformitate cu prevederile convențiilor și acordurilor internaționale din domeniu la care Republica Moldova este parte;

în termen de 3 luni - pentru aducerea legislației în vigoare în concordanță cu prezenta lege.

PREȘEDINTELE
PARLAMENTULUI

Chișinău, 20 aprilie 2000.
Nr. 939-XIV.

Dumitru DIACOV